

Warszawa, dnia 19 kwietnia 1979 r. 3

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

Egz. Nr. 35

W Y T Y C Z N E

DYREKTORA DEPARTAMENTU IV MSW DLA WYDZIAŁÓW IV KWMO
w związku z wizytą papieża Jana Pawła II w Polsce

W dniach 2-10 czerwca 1979 r. złoży wizytę w Polsce papież Jan Paweł II. Przyjazd papieża stwarza dla hierarchii kościelnej w Polsce możliwości zmanifestowania, na forum krajowym i międzynarodowym siły i zwartości Kościoła oraz religijności społeczeństwa polskiego.

Zamiarem hierarchii jest nadanie wizycie charakteru masowego o skali dotychczas nie spotykanej. Obok podejmowanych zabiegów organizacyjnych w kraju, dla nadania wizycie rozgłosu, hierarchia liczy na zwiększoną akredytację dzienniarzy zagranicznych oraz napływ Polonii i cudzoziemców.

Hierarchia dążyć będzie aby, pobyt papieża w Polsce dyskонтować w maksymalny sposób w celu osiągnięcia korzyści dla Kościoła. Zakłada ona między innymi:

- wzmożenie ofensywy ideologicznej i politycznej,
- doprowadzenie do uzyskania koncesji w kwestii statusu publiczno-prawnego Kościoła, udostępnienie Kościołowi środków masowego przekazu, a nawet wypracowania możliwości kształtowania sytuacji religijnej na terenach ZSRR, CSRS i WRL.

Przyjazd i pobyt Papieża w Polsce w koncepcji władz państwowych winien służyć:

- pełnemu ukształtowaniu przekonania, że aktualna polityka wyznaniowa Państwa jest elementem trwałym,
- dalszemu pogłębieniu jedności społeczeństwa wokół realizacji budownictwa socjalistycznego,
- wytwarzaniu korzystnej atmosfery wokół polityki zagranicznej PRL z uwzględnieniem stosunków Polska - Watykan,
- aktywizowaniu Polonii w działaniach na rzecz Ojczyzny.

Uwzględniając powyższe, Wydziały IV KWMO zobowiązane są do prowadzenia działań operacyjnych w zakresie:

- rozpoznania przygotowań do wizyty,
- operacyjnego zabezpieczenia jej przebiegu,
- odpowiedniego dyskontowania polityczno-operacyjnego tej wizyty.

I. DZIAŁANIA OPERACYJNO-POLITYCZNE.

Działania Departamentu IV i Wydziałów IV KWMO powinny:

- zabezpieczyć pełną, wyprzedzającą informację o zamierzeniach i podejmowanych inicjatywach zarówno przez Watykan, hierarchię Kościoła polskiego, duchowieństwo, świecki aktyw katolicki, a także wyznawców związków i kościołów nierzyskokatolickich,
- zapewnić warunki realizacji określonych przedsięwzięć, w tym działań specjalnych, aby kształtować optymalnie korzystną sytuację dla władz państwowych,

- służyć dalszej lojalizacji postaw kleru, pogłębiania jego zaufania do polityki wyznaniowej państwa oraz umacniać postępowe tendencje w środowiskach duchowieństwa,
 - sprzyjać operacyjnemu umocnieniu się w interesujących nas ogniwach i środowiskach kościelnych,
 - stanowić czynnik inspirujący duchowieństwo do odcinania się Kościoła od związków z elementami opozycyjnymi,
 - stworzyć przesłanki podejmowania przeciwdziałań w sytuacjach naruszających bezpieczeństwo i porządek publiczny.
1. W odniesieniu do Kurii Rzymskiej i innych episkopatów z pozycji kraju rozpoznawać:
 - strategię i taktykę Watykanu w kwestii wykorzystania wizyty papieża w Polsce, ustalać problemy jakie zamierza on ekspozycjonować w czasie wizyty,
 - zamierzenia episkopatów a szczególnie RFN, Austrii i USA pod kątem włączania się w działania niekorzystne dla Polski.
 2. W stosunku do kierownictwa episkopatu polskiego i jego komórek dyspozycyjnych rozpoznawać:
 - podejmowane decyzje, wydawane zalecenia i instrukcje dla kurii diecezjalnych i zakonnych w zakresie przygotowań do uroczystości,
 - inicjatywy mające na celu rozbudowę działań wspierających znaczenie wizyty w niepożądanym dla władz państwowych kierunku, zwłaszcza w sprawie oddziaływania na młodzież, środowiska studenckie, rozwijania propagandy na zakładach pracy, innych przedsięwzięć mogących powodować negatywne skutki społeczno-polityczne np. próby przerywania nauki w szkołach i wyprowadzenie młodzieży, przerwy w pracy.

3. Wydziały IV KWMO w okresie poprzedzającym wizytę, w czasie jej trwania i po zakończeniu, pracę operacyjną powinny koncentrować na pełnym rozpoznaniu planów i zamiarów biskupów oraz kleru, zwłaszcza znanego z negatywnych postaw, a szczególnie:

- + - stopnia realizacji wytycznych kierownictwa Episkopatu w zakresie popularyzowania wizyty Papieża w Polsce, przygotowania aktywu katolickiego do udziału w uroczystościach, organizowania grup regionalnych, oprawy propagandowej itp.
- + - zaktualizować znajomość sytuacji w miejscowościach, gdzie istniały sprawy konfliktowe /budownictwo sakralne i kościelne, punkty katechetyczne itp./ pod kątem ustalenia czy nie ma tendencji reaktywowania żądań i wywołania szkodliwych społecznie konfliktów na tym tle,
- + - poddać kontroli operacyjnej przypadki organizowania w przeszłości tzw. cudów, zwłaszcza w miejscowościach, gdzie będzie przebywał Papież. Wizjonerów, w uzasadnionych przypadkach izolować,
- + - aktywnie kontrolować wszelkie przejawy działalności elementów opozycji politycznej na styku z klerem i środowiskami katolickimi, w celu niedopuszczenia do wykorzystania Kościoła do działań antysocjalistycznych i zapobiegania negatywnym wpływom na postawy ludzi wierzących,
- + - ustalać i rozpoznawać wszelkie samorzutne inicjatywy ze strony wiernych co do organizowania grup, pielgrzymek poza limitem, opracowywania petycji i skarg, zamiarów upamiętniania wizyty Papieża /tablice, pomniki itp./ prób produkcji i kolportażu pism pozbawionych debitu państwowego, organizowania nielegalnych zgromadzeń, zbiórek pieniężnych,
- + - kontrolować operacyjnie przygotowania i przebieg lokalnych uroczystości kościelnych związanych z wizytą papieża, aby niedopuszczyć do eksponowania elementów szkodliwych bądź wrogich politycznie,

- zabezpieczyć dopływ wyprzedzających informacji o ewentualnych próbach wywierania presji ze strony kleru na organy administracji państwowej w kierunku uzyskiwania przerw w zajęciach szkolnych, wolnych dni w zakładach pracy, przerw w czasie produkcji dla oglądania programu TV bądź udziału w uroczystościach kościelnych. Informować czynniki polityczne i podejmować stosowne przeciwdziałania,
- zapewnić dopływ informacji o zamiarach i planach związanych z wizytą, ze środowisk duszpasterstwa akademickiego i oazowego.
† Podejmować działania, środkami operacyjnymi, ograniczające udział młodzieży w uroczystościach z udziałem papieża,
- Wydziały IV KWMO, na których terenie prowadzą działalność prawicowe grupy katolickie: Tygodnika Powszechnego, Klubów Inteligencji Katolickiej, Więzi, Znak, zabezpieczą dopływ wyprzedzających informacji o planowanych przez te środowiska imprezach i innych działaniach związanych z wizytą papieża.
† W odniesieniu do środowisk PAX i ChSS, należy kontrolować zgodność ich działania z założeniami statutowymi i ustaleniami politycznymi,
- Naczelnicy Wydziałów IV KWMO, na terenie których będą organizowane uroczystości z udziałem papieża, zapewnią ponadto:
 - rozpoznanie składów personalnych, planów i zamierzeń komitetów lokalnych, co do skali mobilizowania wiernych do udziału w uroczystościach kościelnych i ewentualnego wykorzystania wizyty i uroczystości do wrogich celów,
 - możliwość wprowadzenia odpowiednich ilości agentury do kościelnych komitetów lokalnych celem odpowiedniego sterowania pracą tych komitetów w kierunku zgodnym z ustaleniami czynników państwowych i kościelnych.

II. DZIAŁANIA INSPIRACYJNO-PROFILAKTYCZNE.

1. Wyrażenie zgody władz PRL na przyjazd papieża powinno być maksymalnie dyskontowane politycznie oraz wykorzystane w celu tworzenia odpowiedniego klimatu dla poszerzenia możliwości operacyjnych i kształtowania korzystnej sytuacji polityczno-operacyjnej w kierunku:

- 6 -

- eksponowania pozytywnych gestów władz państwowych wobec papieża i Kościoła z uwzględnieniem charakterystycznych elementów typowych dla określonego regionu /wyrażenie zgody na miejsce uroczystości, udostępnienie środków masowego przekazu w czasie wizyty itp./
 - pogłębiania wśród kleru przekonania o potrzebie utrwalania jedności moralno-politycznej narodu, zarówno w aspekcie wewnętrznym jak i w odniesieniu do Polonii.
2. Sieć t.w. mająca możliwości docierania do członków delegacji watykańskiej, z tytułu pełnionych funkcji organizacyjnych bądź osobistych znajomości, powinna być ukierunkowana na przekazywanie korzystnych ocen i sugestii w kwestiach organizacyjnych i polityczno-propagandowych.
3. Agentura tkwiąca w ogniwach organizacyjno-koncepcyjnych Kościoła, komitetach organizujących uroczystości z udziałem papieża powinna być wykorzystana do:
- kształtowania pożądanego dla nas sytuacji i atmosfery oraz inspirowania do podejmowania przez Kościół korzystnych politycznie i operacyjnie decyzji,
 - wpływania na organizatorów pielgrzymek, aby ograniczali ilość wiernych motywując względami bezpieczeństwa papieża, ograniczoną pojemnością miejsc uroczystości, propagowali organizowanie specjalnych parafialnych nabożeństw, połączonych ze zbiorowym oglądaniem transmisji telewizyjnych,
 - niedopuszczania, aby karty uczestnictwa, rozprowadzane przez kler, otrzymali ludzie mogący stanowić zagrożenie ładu i porządku publicznego /psychopaci, nieodpowiedzialni fanatycy religijni itp./,
 - właściwego ukierunkowania kościelnej służby porządkowej, aby niedopuszczała do zaistnienia zagrożenia porządku i bezpieczeństwa publicznego, a w przypadku zaistnienia incydentów zdecydowanie likwidowała je.

4. Ukierunkować tajnych współpracowników i kontakty obywatelskie, aby w trakcie konferencji prasowych, wywiadów udzielanych dziennikarzom zagranicznym i rozmów z cudzoziemcami, przejmowali inicjatywę prezentowania korzystnych ocen o sytuacji wewnętrznej w kraju szczególnie na odcinku polityki wyznaniowej.
5. Powstały klimat polityczny związany z wizytą papieża w Polsce wykorzystać do:
 - zaktywizowania pracy operacyjnej z posiadaną agenturą oraz kształtowania odpowiedniego stosunku do współpracy,
 - przyśpieszenia pozyskań opracowywanych kandydatów na t.w. szczególnie w ogniach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia wizyty,
 - podjęcia rozmów polityczno-operacyjnych z biskupami, kurialistami i innymi duchownymi świeckimi i zakonnymi pełniącymi eksponowane stanowiska w kościele,
 - neutralizacji księży znanych z negatywnych postaw,
 - odcinania duchowieństwa od kontaktów z elementami antysocjalistycznymi.

III. DZIAŁANIA ORGANIZACYJNO-KOORDYNACYJNE.

1. Wydziały IV KWMO, na terenie których będą organizowane uroczystości z udziałem papieża /Warszawa, Poznań, Częstochowa, Kraków, Bielsko Biała, Nowy Sącz/, założą sprawy obiektowe - zgodnie z Instrukcją Nr.001/77 Dyrektora Departamentu IV MSW z dnia 15.III.1977 r.
W ramach spraw organizują i prowadzą całokształt działań polityczno-operacyjnych w okresie poprzedzającym wizytę, w czasie jej trwania i po zakończeniu. Plany w sprawach winny być konsultowane z Zespołami Operacyjnymi Departamentu IV MSW powołanymi decyzją Dyrektora z dniem 23 marca 1979 roku.

2. Pozostałe Wydziały IV KWMO organizują pracę według planów dostosowanych do lokalnych warunków i potrzeb. Zobowiązane są do współdziałania z Wydziałami IV KWMO, wymienionymi w pkt. III.1./załącznik Nr.1/.
3. Wydziały IV KWMO wyselekcjonują agenturę dyspozycyjną, która:
 - posiada faktyczne możliwości dotarcia do papieża, członków delegacji i znaczących hierarchów kościelnych,
 - posiada możliwości przemieszczania się do miejsc, gdzie będzie przebywał papież,
 - będzie zabezpieczać zorganizowane grupy wiernych, wyjeżdżające na uroczystości z udziałem papieża.

Agentura ta powinna być poinstruowana co do zakresu realizowanych przez nią zadań, linii postępowania, miejsca i czasu oraz zapasowych terminów odbywania spotkań.

Wykazy tej agentury oraz obsługujących ją pracowników należy przesłać do Wydziałów IV, gdzie będzie organizowana uroczystość z udziałem papieża. Drugi egzemplarz tego wykazu należy przesłać do Zespołu Operacyjnego - zajmującego się daną uroczystością z ramienia Departamentu IV.

Agentura kierowana na uroczystości z udziałem papieża bez obsługujących ją pracowników otrzyma hasła i numery telefonów, na które powinna przekazywać informacje wyłącznie w takich sprawach jak:

- poważne zagrożenie ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- zamiary, usiłowania i fakty wrogich aktów.

Wykazy tej agentury przesłać analogicznie jak wyżej.

Naczelnicy Wydziałów IV KWMO, na terenie których odbywać się będą uroczystości z udziałem papieża, przekażą zainteresowanym Wydziałom IV hasła i numery telefonów do korzystania przez agenturę.

- ✓ 4. Dla agentury nie biorącej udziału w uroczystościach z udziałem papieża należy opracować plany jej wykorzystania w kierunku:
- organizowania wiernych w parafiach do brania udziału w nabożeństwach, połączonych z oglądaniem transmisji telewizyjnej celem powstrzymywania ich od udziału w uroczystościach z udziałem papieża,
 - głoszenia okazjonalnych kazań o określonej tematyce, przedstawiającej w korzystnym świetle stosunki Państwo - Kościół.
5. Wystąpienia na oficjalnych uroczystościach kościelnych winny być dokumentowane technicznie przez pracowników operacyjnych, natomiast do technicznego zabezpieczenia spotkań o charakterze zamkniętym wykorzystywać tajnych współpracowników, których należy wcześniej wytypować, odpowiednio przygotować i wyposażyć w sprzęt techniczny.

Dla zapewnienia właściwej koordynacji działań operacyjnych i pracy informacyjno-analitycznej pionu IV w Departamencie funkcjonują:

- Centralny Zespół Operacyjny - Kierownik płk Zenon Płatek
Do zadań Zespołu należy przygotowanie planu operacyjnego Departamentu IV, wytycznych dla pracy operacyjnej i koordynacji zadań.
- Centralny Zespół Sprawozdawczo-Analityczny - Kierownik ppłk Zofia Dąbrowska.
Do zadań tego Zespołu należy gromadzenie informacji z pionu IV opracowywanie analiz i bieżących meldunków sytuacyjnych.
- Zespoły Operacyjne dla województw, w których odbywać się będą uroczystości z udziałem papieża i tak:
 - KSMO Warszawa - Kierownik mjr Adam Pietruszka
 - KWMO Poznań - Kierownik ppłk Tadeusz Grunwald

- KWMO Częstochowa - Kierownik płk Stefan Ostapiński
- KWMO Kraków - Kierownik płk Wiesław Ciupiński
- KWMO Bielsko Biała - Kierownik płk Wiesław Kołodziejcki
- KWMO Nowy Sącz - Kierownik płk Stanisław Nozderko

Do zadań tych zespołów należy udzielanie pomocy w opracowaniu planów i koordynacji działań operacyjnych Wydziałów IV zgodnie z przyjętą rejonizacją uczestnictwa wiernych w uroczystościach z udziałem papieża.

DYREKTOR DEPARTAMENTU IV MSW

GEN. B. K. STRASZEWSKI